



Kontakty z Mediami
i Informacja

Trybunał Sprawiedliwości Unii Europejskiej
KOMUNIKAT PRASOWY nr 144/21
Luksemburg, 2 września 2021 r.

Wyrok w sprawie C-932/19
OTP Jelzálogbank i in.

Przepisy węgierskie zakazujące unieważnienia umowy kredytu denominowanego w walucie obcej na tej podstawie, że zawiera ona nieuczciwy warunek dotyczący różnic kursowych wydają się być zgodne z prawem Unii

Tak jest w sytuacji, gdy przepisy te pozwalają na przywrócenie sytuacji pod względem prawnym i faktycznym, w jakiej znajdowałby się konsument w przypadku braku istnienia nieuczciwego warunku, nawet gdyby unieważnienie umowy było bardziej korzystne dla konsumenta

W 2007 r. konsument zawarł z bankami węgierskimi należącymi do grupy OTP umowy kredytu denominowane w walucie obcej. W ramach sporów w związku z tymi umowami konsument podniósł ich nieważność, powołując się na nieuczciwy charakter warunków tych umów, które stanowiły, że kurs wymiany obowiązujący przy uruchomieniu pożyczonych środków, który odpowiadał kursowi kupna danej waluty w stosunku do forinta węgierskiego (HUF), różnił się od kursu mającego zastosowanie z tytułu ich spłaty, który odzwierciedlał kurs sprzedaży tej waluty.

Győri Ítéltábla (regionalny sąd apelacyjny w Győr, Węgry), do którego wniesiono apelację w ramach tych sporów, stwierdził, z jednej strony, że ustawodawca węgierski zastąpił nieuczciwe warunki takie jak te opisane powyżej przepisem krajowym odsyłającym do kursu wymiany ustalonego przez narodowy bank węgierski dla danej waluty, zarówno w odniesieniu do uruchomienia środków, jak i spłaty długu. Z drugiej strony sąd ten wskazał, że przepisy węgierskie nie zezwalają mu na unieważnienie wspomnianych umów z powodu stwierdzenia nieważności przedmiotowych nieuczciwych warunków umownych, nawet gdyby takie rozwiązanie było bardziej korzystne dla konsumenta, który nie ponosiłby skutków zmaterializowania się ryzyka kursowego związanego z przedmiotowymi kredytami.

Powziąwszy wątpliwości w przedmiocie zgodności z dyrektywą w sprawie nieuczciwych warunków umownych¹ rozwiązania przyjętego przez prawodawcę węgierskiego w celu wyeliminowania z umów kredytu denominowanego w walucie obcej nieuczciwych warunków dotyczących ryzyka kursowego, Győri Ítéltábla zwrócił się do Trybunału Sprawiedliwości w tej kwestii.

Trybunał w dzisiejszym wyroku przypomniał, że rozwiązanie przyjęte przez prawodawcę węgierskiego jest zgodne z celem realizowanym przez tę dyrektywę polegającym na przywróceniu równowagi między stronami umowy przy jednoczesnym utrzymaniu w mocy umowy jako całości, a nie na unieważnianiu wszystkich umów zawierających nieuczciwe warunki mające wpływ na wykonywanie tych umów, takie jak warunki dotyczące ryzyka kursowego. Ponadto dyrektywa ta nie stoi na przeszkodzie przepisom krajowym uniemożliwiającym sądowi uwzględnienie żądania unieważnienia umowy kredytu opartego na nieuczciwym charakterze warunku dotyczącego różnic kursowych, pod warunkiem że zostanie zagwarantowane, iż warunek ten nie wiąże konsumenta. Zatem stwierdzenie nieuczciwego charakteru takiego warunku powinno pozwolić na przywrócenie sytuacji pod względem prawnym i faktycznym, w jakiej znajdowałby się konsument w przypadku braku istnienia tego nieuczciwego warunku, w szczególności opierając się na prawie do zwrotu korzyści uzyskanych niesłusznie przez przedsiębiorcę na podstawie tego nieuczciwego warunku.

¹ Dyrektywa Rady 93/13/EWG z dnia 5 kwietnia 1993 r. w sprawie nieuczciwych warunków w umowach konsumenckich (Dz.U. 1993, L 95, s. 29).

W tym kontekście Trybunał podkreślił, że **do sądu węgierskiego należy ustalenie, czy przepisy mające zastosowanie w postępowaniu przed sądem krajowym rzeczywiście pozwalają na przywrócenie sytuacji konsumenta pod względem prawnym i faktycznym.**

Odnosnie do kwestii, czy sąd krajowy może lub nawet ma obowiązek uwzględnić skierowane przez danego konsumenta żądanie unieważnienia danej umowy kredytu w całości, a nie unieważnienia jedynie samego warunku dotyczącego różnic kursowych i zastąpienia go przepisem krajowym, Trybunał udzielił odpowiedzi przeczącej. **Dyrektywa w sprawie nieuczciwych warunków umownych bowiem nie zezwala sądowi krajowemu rozpoznającemu sprawę oprzeć się wyłącznie na potencjalnie korzystnym dla konsumenta charakterze unieważnienia danej umowy w całości.** To w świetle kryteriów ustanowionych w prawie krajowym, w konkretnym przypadku należy zbadać możliwość utrzymania w mocy umowy, której określone klauzule zostały unieważnione.

Tak więc zgodnie z kryterium obiektywności wypracowanym przez Trybunał w swoim orzecznictwie w tej dziedzinie, **nie jest dopuszczalne, aby sytuacja jednej ze stron umowy była uznana w prawie krajowym za rozstrzygające kryterium dotyczące przyszłego losu umowy.** W konsekwencji **wyrażona przez danego konsumenta wola nie może przeważać nad oceną sądu krajowego odnośnie do kwestii, czy przepisy węgierskie pozwalają na przywrócenie sytuacji prawnej i faktycznej konsumenta.**

W tych okolicznościach Trybunał zauważył, że w zakresie, w jakim przepisy węgierskie zezwalają na przywrócenie tej sytuacji, **należy stwierdzić jej zgodność z dyrektywą dotyczącą nieuczciwych warunków.**

UWAGA: Odesłanie prejudycjalne pozwala sądom państw członkowskich, w ramach rozpatrywanego przez nie sporu, zwrócić się do Trybunału z pytaniem o wykładnię prawa Unii lub o ocenę ważności aktu Unii. Trybunał nie rozpoznaje sporu krajowego. Do sądu krajowego należy rozstrzygnięcie sprawy zgodnie z orzeczeniem Trybunału. Orzeczenie to wiąże w ten sam sposób inne sądy krajowe, które spotkają się z podobnym problemem.

Dokument nieoficjalny, sporządzony na użytek mediów, który nie wiąże Trybunału Sprawiedliwości.

[Pełny tekst](#) wyroku jest publikowany na stronie internetowej CURIA w dniu ogłoszenia.

Osoba odpowiedzialna za kontakty z mediami: Ireneusz Kolowca ☎ (+352) 4303 2793